

Karen M. Hamaker-Zondag

Het projectiemechanisme in de praktijk

[Aionion/Symbolon](#)

Dit nieuwe boek van ons lid drs. Karen Hamaker bestaat uit drie gedeelten. In het eerste gedeelte beschrijft zij de theorie en achtergronden van het (passieve en actieve) projectiemechanisme. Ook wordt er nader ingegaan op enkele basisideeën van de Jungiaanse **psychologie**, voorzo- ver zij van belang zijn voor het projectiemechanisme. In het tweede gedeelte geeft zij aan hoe de lezer op een scheppende wijze het projectiemechanisme kan gebruiken om inzicht te verkrijgen in de werking van de eigen psyche, om geestelijk te kunnen groeien en evenwichtiger in het leven te staan. In het derde en laatste gedeelte komt het projectiemechanisme in collectieve zin naar voren: in gezin, maatschappij en wereld.

Door dieptepsychologen wordt vaak verkondigd dat het duiden c.q. zinvol opvatten van onze droombeelden de koninklijke weg vormt tot het begrijpen van ons Onbewuste. Hamaker laat echter zien dat inzicht hebben in de dynamiek van het projectie- mechanisme eveneens een koninklijke weg vormt! Dit inzicht geeft ons een instrument in handen om ánders met problemen en emoties om te gaan. Het is de bedoeling dat de projecties worden teruggenomen. Zo stelt zij: “Door het analyseren van onze emoties krijgen we zicht op het projectiemechanisme, en door het projectiemechanisme kunnen we leren zien wat zich in ons Onbewuste afspeelt. Dan kunnen we de bron ervan gaan ontdekken, het probleem in de kern aanvatten en oplossen, en ons bevrijden van die projectie.”

Nadat Hamaker kort ingaat op de gelaagdheid van het Collectief Onbewuste (= de laag van de Centrale Kracht, dierlijke voor- ouders, menselijke voorouders, volksgroep, natie, stam, familie en individu), staat zij uitgebreid stil bij de werking van het Ego en de Schaduw. Om verwarring te voorkomen beschrijft zij wat Jung onder Ego verstaat. Zij maakt duidelijk, dat zij vrijer is en niet zo onderworpen is aan emoties en projecties, als het Ego zich bewust is van de schaduw. Een sterk Ego (in Jungiaanse zin!) is verlost van het overcompenseren van schaduwtrekken. Zij wijst erop dat de schaduw een bijverschijnsel is van bewustwording en van ons socialisatieproces: “Het bijbrengen van beschaving houdt dus altijd ook rechtstreeks het scheppen van een schaduw in!”

In het boek worden verschillende voorbeelden genoemd waarmee zij illustreert, hoe belangrijk het is dat een archetypische inhoud werkelijk ontmoet wordt in de buitenwereld. Krijgt dit onvol- doende belichaming, dan geeft dit onevenwichtig projecties en verwachtingen en worden omstandig- heden verkeerd ingeschat.

Voor leden van onze vereniging en andere mensen die wat meer ingevoerd zijn in de Jungiaanse **psychologie**, is de inhoud van het laatste gedeelte zeer interessant. omdat de schrijfster daarin een analyse van projecties op collectief niveau geeft. “Grote bewegingen in de collectieve psyche die daadwerkelijk door- breken en bij veel mensen ook emoties geven, zijn altijd een signaal dat het tijd is voor een verandering.” Verder stelt zij: “Waar die verandering mee te maken heeft, ligt besloten in het beeld of de beelden waar het collectief op resoneert.” Karen Hamaker gaat in op het immense succes van de verfilmingen van *Jurassic Park*, *The lord of the Rings* en de *Mahabharata*. Zij beschrijft de projectiemechanismen en de daarbij behorende thema's en geeft inzicht in wat zich op een

dieper niveau in de collectieve psyche afspeelt. Tevens geeft zij heldere projectie- analyses van o.a. het gebeuren rondom Pim Fortuyn, en Nelson Mandela en het Apartheidsregime.

Karen Hamaker is erin geslaagd een zeer inzichtelijk en praktisch boek te schrijven. Haar grote verdienste is dat zij, ook weer in dit boek, een Jungiaans begrip c.q. psychische dynamiek in al zijn complexiteit zeer helder en begrijpelijk onder woorden weet te brengen, en daar tevens in praktische zin handen en voeten aan weet te geven. Voorwaar geen sinecure!

Wim de Vrij